

De vil forsøke å mørklegge landet åndelig

Taler

Johan Nygaardsvold

Dato

15 september 1941

Sted

BBCs norske tjeneste

Omstendigheter

Radiotale om beslaglegging av radioapparater i Norge

1 Landsmenn!

Noen hver av oss husker med hvilken brask og bram tyskerne og quislingene startet sin ensrettede kringkasting i Norge etter 9. april 1940. Nå skulle det norske folk få høre sannheten uten noe politisk tilsnitt. De ansatte en bande av Nasjonal Samlings gasje-elefanter i kringkastingen, og det var de som skulle belære det norske folk om sannheten uten politisk tilsnitt. Radiobladet «Hallo, Hallo» skulle inn i hver lytters hjem, og det var selvfølgelig fylt av agitasjon for Tyskland, Nasjonal Samling og den nye verden.

10

Det var den gang.

Men hvordan er forholdet nå?

15 Jo, nå har tyskerne og quislingene ikke bare kommet til siste korsvei, men de er også kommet til veis ende. Nå er de nødt til å erkjenne, at hele deres agitasjon, - den eneste som var tillatt i Norge, - er helt forfeilet. De forstår nå, at gjennom radioen blir det norske folk kjent med de virkelige forhold også i de land som tyskerne nå holder undertrykt.

20

I Norge har tyskerne og quislingene ensrettet alle aviser. De ensrettet kringkastingen i nazistisk ånd, og i Tysklands interesse, men de nådde ikke frem til det norske folk og til de norske lyttere.

25 Det norske folk har vært og er fremdeles et seigt folk. Det har døyet harde tider før. Det har vært gjort forsøk på å omdanne vårt folks syn og nasjonalitetsfølelse, men det har alltid slått feil. I mørke og harde tider har vårt

30 folk alltid bevart sin nasjonale selvstendighetsfølelse, og når tiden var inne, har den reist seg til hel og full utfoldelse. Vi er et folk som i årtusener har hentet næring fra fjellene i øst og havet i vest. Det har kanskje vært smått og magert for mange i Norge, - som i mange andre land, men kjærligheten til landet, til folket som nasjon, har alltid vært sterk og levende hos hele det norske folk tross trengsler og små kår.

35 Nå forsøker tyskerne å knekke vår nasjonalitetsfølelse ved å ta fra oss radio-apparatene. De resonnerer som så, at hvis ikke det norske folk vil høre på løgnpropagandaen fra Berlin, og på etter-plaprerne fra dem som går tyskernes erender i Norge, så skal de heller ikke høre noe annet. De er selvfølgelig klar over
40 at dermed stenger de også sin egen agitasjons-vei. Men de er vel nå samtidig klar over at det knapt nok er mer enn 1 % av Norges befolkning som lytter på løgn-radioen i Oslo. Og så vil de nå forsøke en ny taktikk. De vil forsøke å mørklegge landet åndelig. Radio-apparatene skal tas fra det norske folk.

45 Jeg vet at dette vil medføre vansker for dere. Men - likevel - det er en terror-foranstaltning som vi måtte være forberedt på. Forbindelsen mellom oss og dere kan ikke brytes. Om gamle veier gjøres ufarbare, så vil nye veier åpnes.

Og alle disse veier, alle disse kanaler, hele vår forbindelse, vil sammen med det vi
50 herover kan dette inn være dødsdommen over tyskernes invasjon i Norge. Hva vi så skal gjøre med våre hjemlige quislinger, skal vi senere bli enige om.

Jeg vil her gjerne få lov til å si et par ord til quislingene i Norge. Tyskerne henvender jeg meg ikke til.

55 Denne nye taktikk som de nå er valgt, den vil De ikke få noen glede av. Sannheten, den er nådd fram til Norge før og inntil i dag, og den vil framdeles nå fram til Norge. Et kjempende folk har flere utveier enn de som skal passe på dem. Og husk på, at den intensitet som et undertrykt folk utvikler under en
60 undertrykkelse, den har alltid vært sterkere enn undertrykkerens, og den vil til slutt slå ut i en brennende flamme når oppgjørets time en gang kommer.

Jeg kan til sine tider bruke hårde og sterke ord. Jeg tror imidlertid ikke at tiden er inne til å bruke dem nettopp nå. Det ruger en sorgens natt over Norge.
65 Utenlandske tyver og røvere og mordere har makten, og assistert av en del elendige, fedrelandsløse individer i landet er kampen ført fram til en

unntagelsestilstand, hvor frie nordmenns blod er blitt ødet, og hvor mann etter mann blir satt i fengsel for sin kamp for fedrelandet. Under disse
70 omstendigheter finner jeg det ikke riktig å si hva jeg egentlig mener både om tyskerne og om quislingene. Den tid kommer da Norge vil dømme og Norge vil straffe for all den urett som er begått.

Til dere som nå mister deres radio-apparater vil jeg gjerne sende en hilsen, og da
75 først og fremst til Trøndelag. Der har jeg min slekt. Der har jeg mine venner, og alle dem sender jeg min varmeste hilsen. - Vi skal seire -

Men jeg har bodd så mange år i Oslo, og fått så mange beviser for at Oslo er staden med det åpne hjerte. Jeg vet av erfaring at Oslos befolkning på mange
80 måter er ryggraden i vårt land. Derfor vil jeg nå til slutt få lov til å sende en hjertelig hilsen til Oslos innbyggere. Jeg takker dem for den sterke holdning de har inntatt i disse vanskelige tider. Men jeg ber dem samtidig: Gjør intet overilet! Det er vi, og dere som skal bestemme når hevnens og gjengjeldsens dag skal komme. La ikke de andre avgjøre det.

85 Den samme hilsen sender jeg til kjente og ukjente i hele Norges land. I lykkelige tider stod vi kanskje mot hverandre. I ulykkens dager står vi enige og samlet. Nå samles vi i ett program, og det program kan formes i noen ord.

90 Dette program lyder:

Norge! Norge! Norge! Fritt, selvstendig og uavhengig som det var før de tyske røvere og mordere hørtok landet!

95 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
Andre verdenskrig, Krig, Kringkasting, Radiotale

100 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/de-vil-forsoke-a-morklegge-landet-andelig>